

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

15 juni 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de vertroeteling van de studenten in de hogere opleidingen

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de toekenningsvoorwaarden voor de uren zorgverbreding in basisscholen

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het leerlingenvervoer

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 15 juni 2000

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.21 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de vertroeteling van de studenten in de hogere opleidingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Baelen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de vertroeteling van de studenten in de hogere opleidingen.

De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Het was het woord ' vertroeteling ' dat mijn aandacht trok in een krantenartikel. Het werd gebruikt door een Nederlandse professor, die verbonden is aan de Universiteit van Maastricht. Die universiteit is heel bekend voor haar onderwijsvernieuwing en haar begeleiding van studenten, en kende op zeer korte tijd een enorme groei van het studentenaantal : van 3000 begin jaren negentig tot ongeveer 12.000 vandaag.

Deze professor beweert dat het in Nederland wel erg ver gaat met de vertroeteling van de studenten, voornamelijk dan aan de universiteiten. Als men een toekomstig topkader opleidt, moet men niet te veel eieren onder de studenten leggen, want er wordt verwacht dat ze zelfstandig kunnen omgaan met problemen, dat ze leren leren en aan zelfstudie doen. In Nederland werden veel initiatieven genomen op het vlak van studiebegeleiding en studievoorzieningen, op basis van de verslagen van de visitatiecommissies. In die visitatiecommissies werden criteria opgenomen aangaande studiebegeleiding, studentenbegeleiding en studentenvoorzieningen. Als universiteiten op een bepaald aspect slecht scoorden, werd daar natuurlijk verbetering

in aangebracht. Die visitatiecommissies bestaan al langer in Nederland dan in Vlaanderen.

Mijn vraag is of er ook bij ons binnen die criteria een aantal aspecten opgenomen zijn die te maken hebben met studiebegeleiding, studentenbegeleiding en studievoorzieningen. Verder stel ik mij de vraag wat u vindt van het feit dat men studenten zou vertroetelen. En indien die criteria ook bij ons opgenomen zijn, hoe wordt daar dan mee omgegaan ?

We zeggen wel dat er ook in Vlaanderen meer aandacht verleend moet worden aan onderwijsvernieuwing, gericht op het zelfstandig studeren in kleine groepen en het leren leren. Ik verwijs naar de uitspraak van rector Oosterlinck na zijn herverkiezing : eigenlijk zouden we 25 percent van de huidige kennisoverdracht moeten weggooien, meer de klemtoon leggen op het zelfstandige en minder op het begeleidende en het kennisoverdrachtelijke.

Eigenlijk leidt dit ons tot de problematiek van de overgang van secundair naar universitair onderwijs, en de opvang en begeleiding van studenten in de eerste kandidatuur, maar de vraag is of dat ook doorgetrokken moet worden naar de licenties. Sommige professoren die in de licenties lesgeven, beweren namelijk dat er problemen rijzen omwille van een aantal begeleidingen die opgezet werden. Vooral de kennisoverdracht bij de overgang van de universiteit naar de bedrijfswereld loopt verkeerd omdat studenten niet genoeg opgeleid zijn om probleemoplossend te werk te gaan.

Ten slotte, in Nederland, en vooral aan de Universiteit van Maastricht, stelt men vast dat het aanbieden van studiebegeleiding en studentenvoorzieningen interessant kan zijn voor het werven van studenten. Voor ouders en studenten is het namelijk leuk om, buiten de normale overal aanwezige voorzieningen, dat surplus te vinden. Er is ook hier een evolutie aan de gang. Ik denk bijvoorbeeld aan de

Van Baelen

hele campusontwikkeling aan de hogescholen, de studentenflats en de vele sportvoorzieningen. Ik stel me de vraag naar de relatie tussen de student en zijn studentenomgeving, en zijn ruimere omgeving, de stad waar hij studeert.

Het gaat er mij nu om te weten of er bij ons ook dergelijke criteria gebruikt worden in visitatiecommissies, en zo ja, hoe ermee omgegaan wordt.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Ik heb een korte opmerking. Ik vind toch dat men moet opletten met de redenering dat kennisoverdracht de baan moet ruimen voor probleemoplossend denken. Het is goed dat het onderscheid gemaakt wordt, maar ik zie niet direct de link met sociale voorzieningen. Ik zou het wel spijtig vinden mocht men zich echt vragen stellen bij deze voorzieningen. Het is namelijk zo dat zwakkere leerlingen of mensen die uit een zwakkere groep in de maatschappij komen, hier heel wat meer nood aan kunnen hebben dan anderen. Als zij op minder middelen aanspraak kunnen maken, komt de democratisering van het onderwijs in het gedrang. Dat wil ik niet ondersteunen, daar heb ik mijn kritische bedenkingen bij.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik denk dat de vraag van mijnheer Van Baelen een terechte bekommernis inhoudt voor het behouden van een gezond evenwicht tussen enerzijds voldoende begeleiding en aandacht voor de studenten op zich, en anderzijds aandacht voor de groei naar meer zelfstandigheid, meer verantwoordelijkheidszin en dergelijke.

Een aspect dat daar volgens mij ook bij bekeken moet worden, is de houding van de leerkrachten en de schoolomgeving in het algemeen tegenover leerlingen van het secundair onderwijs. Het rapport van de VLOR over de overgang van secundair naar hoger onderwijs, is een zeer interessant werkstuk. De beide niveaus en het evenwicht daartussen komen hierin aan bod. Dat zou normaal een vloeiend geheel moeten zijn, wat het zeker niet altijd is.

We moeten wel vaststellen dat er heel wat verschillen zijn in het Vlaamse onderwijslandschap tussen secundaire scholen onderling, maar vooral ook tussen hogescholen en universiteiten, zeker de voor-

bije jaren. Aan de universiteiten wordt intensief nagedacht over hoe men dat allemaal het beste kan organiseren zonder te vervallen in een ander uiterste. Vroeger werden studenten aan hun lot overgelaten, nu heeft men soms de indruk dat men overhelt naar het andere uiterste en teveel het handje vasthoudt. Gelukkig denkt men op alle vlakken na over de manier waarop een gezond evenwicht kan worden bereikt.

Ik zal nu een antwoord geven op uw concrete vragen. Hoe is de situatie van de visitatiecommissies vergeleken met de situatie in Nederland ? Artikel 122 en volgende van het decreet op de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, legt de universiteiten de verplichting op zelf in te staan voor de interne en externe periodieke kwaliteitszorg van hun onderwijs en onderzoek, en dit voor een periode van acht jaar. Over de uitkomsten hiervan dient een publiek rapport gemaakt te worden. In hun jaarverslag moeten de universiteiten ingaan op de processen van kwaliteitszorg die ze toepassen, en moeten ze duidelijk maken hoe ze inspelen op de aanbevelingen uit de visitatierapporten. De overheid behoudt de verantwoordelijkheid voor het toezicht op dit proces.

Voor de kwaliteitszorg Onderwijs wordt inderdaad sedert het begin van de jaren negentig aan de Vlaamse universiteiten een systeem van onderwijsvisitaties toegepast dat vergelijkbaar is met het Nederlandse systeem. Afhankelijk van de te onderzoeken opleidingen worden Nederlands-Vlaamse of zuiver Vlaamse onderwijsvisitaties opgezet.

De commissies die de instellingen bezoeken, bestaan doorgaans voornamelijk uit buitenlandse vakgenoten, aangevuld met een pedagoog. Eerlang zal de eerste volledige cyclus van deze visitaties in Vlaanderen worden afgerond, zodat alle opleidingen een eerste maal onderzocht zullen zijn.

Een visitatie start met het opstellen van een zelfstudierapport door de verantwoordelijken voor de opleiding in elke betrokken universiteit, en dit op basis van een vragenlijst die in het kader van de visitatie wordt aangereikt. Concreet gaat het hier om een Vlaamse uitwerking van het Nederlandse model. Ik wijs erop dat de onderwijsvisitaties prioritair peilen naar de doelstellingen van de aangeboden programma's en opleidingen, het referentiekader waarin ze worden aangeboden en de mate waarin de doelstellingen worden gerealiseerd.

Vanzelfsprekend wordt ook het kader waarbinnen een opleiding wordt aangeboden, nader bekeken. Zo wordt gevraagd naar de beschikbaarheid van

Vanderpoorten

infrastructuur, zoals bibliotheek, laboratoria en didactisch materiaal. Ook elementen van onderwijs-innovatie en de studentenvoorzieningen komen aan bod. Tevens wordt de opinie van de studenten ingewonnen over een aantal voor de opleiding relevante elementen, zoals het meten van de studiebelasting, de evaluatie van het onderwijsgedrag van de docenten, enzovoort.

Het lijkt me normaal dat bij de doorlichting van een complex gebeuren als kennisoverdracht in het tertiair onderwijs, alle bij het proces betrokkenen, dus ook de studenten, worden gehoord. Voorzover mij bekend, vragen de studenten hierbij trouwens niet dat de zogenaamde vertroeteling zou worden verhoogd.

In hun aanbevelingen pleiten de visitatiecommissies niet systematisch voor maatregelen die het vertroetelen van studenten zouden verhogen. Integendeel, er zijn ook rapporten bekend waarin een commissie pleit voor het verhogen van de mate van zelfstandig werk en voor het aanscherpen van de creativiteit en kritische zin bij de studenten, inzonderheid in verband met het thesiswerk. Evenmin kan worden gesteld dat een 'gemakkelijkere opleiding', bereikt door het in de watten leggen van de studenten, tot 'betere' rapporten van de visitatiecommissies zou leiden.

Hoe sta ikzelf tegenover het vertroetelen van de studenten? Ik deel de zorg van de heer Van Baelen voor het bewaren van een gezond evenwicht tussen de realisatie van de zending van de universiteiten – het verstrekken van academisch onderwijs, het verrichten van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek, het bieden van wetenschappelijke dienstverlening – en het verzekeren van een gepaste mate van onderwijscomfort voor hun studenten. Ik ben wel de mening toegedaan dat de term ' vertroetelen' overdreven is.

In het afgelopen decennium hebben de universiteiten, mee onder impuls van de Vlaamse regering, een aantal maatregelen genomen om het geheel van de onderwijssituatie of het onderwijscomfort van de studenten te verbeteren. Deze maatregelen werden echter niet ingegeven door de wens te komen tot een verwenning van de studenten in het tertiair onderwijs. Zoals de heer Van Baelen terecht zegt, kan van hen mondigheid en zelfstandigheid worden verwacht. Wel wordt hierbij getracht om een oplossing te bieden voor een aantal probleemsituaties.

Zonder hier exhaustief te willen op ingaan, wijs ik erop dat naar aanleiding van de publicatie van het rapport Studie-indicatoren Vlaanderen, deze commissie zich bijvoorbeeld heeft gebogen over het probleem van het lage slaagcijfer in het eerste jaar van het tertiair en inzonderheid het universitair onderwijs. Verschillende maatregelen verwijzen hiernaar, zoals de aanstelling van praktijkassistenten in het eerste jaar, de instelling van ombudsdiensten en het invoeren van meer interactieve didactische processen gesteund op onderwijsinnovatie, dit om het massale onderwijs ex cathedra te verhelpen. De Vlaamse overheid steunt trouwens de onderwijsinnovatie via een specifiek programma.

Ik was gisteren op bezoek bij het departement dat zich bezighoudt met de lerarenopleiding van de universiteit van Antwerpen. Men vertelde me dat in Antwerpen werd gekozen voor een semestersysteem in het eerste jaar, maar dat dat geen aanleiding heeft gegeven tot betere resultaten of slaagcijfers. Door dat semestersysteem komt men echter soms wel vlugger tot een heroriëntatie of remediering.

Een ander luik van deze bekommernis, waarnaar trouwens ook in het regeerakkoord wordt verwezen, is de aansluiting van het secundair op het tertiair onderwijs. Het maken van de gepaste studiekeuze is hierin een cruciale factor. Het opdrijven van de beschikbaarheid van studieadviseurs en studiebegeleiders zie ik dan ook als positieve maatregelen, en niet als een aanzet naar een ongepaste en overdreven vertroeteling van de student. De uitbouw van de studiebegeleiding in brede zin, zonder dat dit tot een betutteling van de student mag leiden, lijkt me één van de instrumenten om het mislukken in het tertiair onderwijs terug te dringen.

Andere maatregelen komen uit de sociale sector. Naast de huisvesting en de voeding, traditionele sectoren waarvoor de sociale toelagen worden aangewend, zijn inderdaad thans op alle instellingen ook studentenartsen en psychologische begeleiders beschikbaar. Ook dit acht ik een goede maatregel. Al te vaak werden in het verleden mislukkingen, ja zelfs drama's, veroorzaakt omdat een student in acute fysische of psychische moeilijkheden – zeker tijdens de stresserende examenperiode – niet tijdig professionele hulp inriep.

Dezelfde benadering geldt ook voor de in vraag gestelde sportvoorzieningen. Deze kunnen bijdragen tot het aloude adagium 'mens sana in corpore sano'. Ik ken ook verschillende gevallen waarin deze installaties niet uitsluitend door studenten worden gebruikt, zodat ze misschien meer dan een

Vanderpoorten

vlucht uit de werkelijke wereld, net het contact ermee bevorderen. Dat moeten we zeker stimuleren, en niet alleen in het hoger onderwijs. We moeten de infrastructuur uit het onderwijs zoveel mogelijk openstellen voor anderen.

Het instandhouden van een eigen patrimonium aan studentenhuysvesting lijkt me tot slot ook een gepaste sociale maatregel, om de zo geroemde studentenmobiliteit in de Vlaamse en internationale context, ook voor sociaal minder gegoede studenten mogelijk te maken. Verwacht kan immers worden dat de beschikbaarheid tegen redelijke prijzen van eigen logiesvoorzieningen een algemeen markttemperend effect zal uitoefenen.

Het komt me derhalve voor dat de meeste maatregelen niet zozeer een vertroeteling van de student voor ogen hebben, maar wel een antwoord vormen op reële probleemsituaties. Misschien zijn ze hier en daar wel naar het andere uiterste geëvolueerd, dat geef ik toe. Ik ben er echter van overtuigd dat ze in het algemeen niet bijdragen tot een vermindering van de zelfredzaamheid van onze jongeren.

Moet deze situatie worden bijgestuurd? Ik ben er niet van overtuigd dat het geheel van deze maatregelen de realisatie van het academisch doel van onze universiteiten zou verhinderen. Eerder verwees ik al naar de zending van de universiteit. Ik deel derhalve de opinie van de heer Van Baelen dat het academisch onderwijs aan de studenten een voldoende mate van algemene ontwikkeling en wetenschappelijke methodiek en kennis moet bijbrengen, om hen toe te laten later op kundige wijze de hen voorbehouden functies in de kennismaatschappij in te vullen. Het vermogen om complexe problemen te analyseren en op te lossen, wat een mate van zelfstandigheid, ondernemingslust en creativiteit onderstelt, hoort daar zeker bij.

De decretale bepalingen inzake de bewaking van de kwaliteit van het academisch onderwijs en de wijze waarop ze door de Vlaamse universiteiten worden toegepast in de visitatiecommissies, beogen net te bereiken dat inhoud en vorm van de geboden vorming aan de hoogste normen van de academische zending voldoen. De maatregelen tot verhoging van het onderwijscomfort, die in deze vraag aan bod kwamen, willen hiertoe bijdragen.

Dat betekent niet dat alles volmaakt is. Het tijdstip is goed gekozen om nu, bij het einde van de eerste cyclus van de onderwijsvisitaties, de balans op te maken en de resultaten als mogelijke verbeterin-

gen te implementeren bij de komende tweede ronde. Voor zover mij bekend, heeft de VLIR ook geen ander oogmerk. De lessen die hieruit zullen worden getrokken, kunnen tevens nuttig zijn bij de daadwerkelijke invoering van de kwaliteitszorg Onderwijs in de andere pijler van het tertiair onderwijs, namelijk de hogescholen.

Mijnheer Van Baelen, uw vraag wijst er ons op dat we er inderdaad voor moeten zorgen dat er een evenwicht wordt behouden. Deze problematiek wordt op verschillende plaatsen daadwerkelijk onderzocht. Dit element zal trouwens nog regelmatig aan bod komen bij de komende discussies over het toelatingsbeleid, de sociale voorzieningen en de meer intense samenwerking tussen universiteiten en hogescholen.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Ramon, in het kader van de democratisering van het onderwijs ben ik het volledig met u eens dat er voorzieningen worden uitgebouwd. Er is echter een verschil tussen sociale voorzieningen, studie- en studentenbegeleiding. Ik had het in mijn vraag enkel over het laatste.

Ik ben blij dat de universiteiten hier aandacht aan besteden, en dat ze zoeken naar een gezond evenwicht. Ik heb begrepen dat er een balans zou worden opgemaakt van de eerste ronde van de visitaties. Ik kijk daar samen met de minister naar uit. De inhoud van deze rapporten zal zeer interessant zijn. Kunnen we deze informatie ook krijgen, zeker inzake het probleem dat ik hier heb aangekaart?

Als we later een debat voeren over een heroriëntatie van het hoger onderwijs, zal dat ook gaan over onder meer campusvormingen. Deze problematiek zal dan opnieuw ter sprake komen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer André Van Nieuwkerke treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de toekenningsvoorwaarden voor de uren zorgverbreding in basisscholen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanleenhove tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de toekenningsvoorwaarden voor de uren zorgverbreding in basisscholen.

De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, onlangs werd ik geconfronteerd met twee dossiers inzake zorgverbreding. Het is niet de eerste keer dat dit onderwerp aan bod komt in deze commissie, en dat er bedenkingen worden geuit bij de manier waarop de projecten al dan niet worden goedgekeurd. Het gaat om twee zeer concrete dossiers : de vrije basisschool Nieuwstad Bulskamp uit Veurne en de basisschool De Leeuw uit Zedelgem.

Beide scholen hebben een laconiek briefje gekregen, waarin hen wordt meegedeeld dat ze de komende twee jaar geen aanspraak meer kunnen maken op zorgverbreding. Op zich is dat een normale mededeling, waarvoor er allerlei redenen kunnen zijn. Ik stel er echter een vraag om uitleg over omdat de opgegeven redenen getuigen van een hyperbureaucratische benadering.

In het geval van de vrije basisschool van Veurne was er geen contract met een CLB bij het dossier gevoegd, hoewel er wel een contract bestaat. Er was ook een samenwerkingsovereenkomst bijgevoegd met een BLO-school, die bereid was om vier uren af te staan, zodat iemand uit het BLO in de vrije basisschool zou kunnen komen lesgeven. Omdat er al jaren wordt samengewerkt met het PMS-centrum, werd vergeten het samenwerkingsakkoord met het PMS-centrum bij het dossier te voegen. Het andere geval was nog schrijnender. Het dossier werd onontvankelijk verklaard, omdat er een handtekening ontbrak. Het was dus om strikt formele redenen dat de extra uren voor zorgverbreding voor twee jaar werden geweigerd.

Als er in de politiek iets is waaraan de burgers lak hebben, dan is het wel een overdreven bureaucrativering. Zulke dingen volstaan om mensen een hekel te doen krijgen aan het hele politieke systeem. Ik weet dat dit ook in het verleden is gebeurd, en ik mag dus ook de vorige ministers niet verschonen. We moeten ons echter de vraag stellen welk vertrouwen in de overheid we nog kunnen wekken, als we op basis van zulke argumenten dossiers voor twee jaar lang afkeuren, zonder dat zelfs maar wordt gekeken naar de inhoudelijke argumenten, op basis waarvan het dossier werd ingediend.

Mevrouw de minister, bent u ervan op de hoogte dat het departement zulke argumenten gebruikt om scholen twee jaar lang op droog zaad te zetten inzake zorgverbreding ? Vindt u zelf dat zulke argumenten voldoende gewichtig zijn om scholen twee jaar lang zonder kredieten voor zorgverbreding te zetten ? Overweegt u een initiatief om een minder bureaucratische benadering van de dossiers te bewerkstelligen ?

Ik ben ervan overtuigd dat er nog meer concrete gevallen zijn dan deze die ik heb genoemd. Bent u bereid om dossiers die om niet-inhoudelijke, dus om bureaucratische formele redenen werden afgewezen, toch nog op hun inhoudelijke verdiensten te laten beoordelen, zodat de betrokken scholen, bij een gunstige beoordeling, toch nog extra uren voor zorgverbreding zouden kunnen krijgen ?

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik ben wat geschrokken bij het lezen van de tekst over de bureaucratische benadering waardoor een aantal inhoudelijk blijkbaar goede projecten niet zouden kunnen doorgaan. Als we steeds maar zeggen dat we meer aandacht willen besteden aan sociaal zwakkeren, en dat we daar door middel van diverse initiatieven van zorgverbreding bijzondere aandacht aan willen besteden, dan moeten de dossiers uiteraard worden geëvalueerd. Als dit klopt, stel ik me ernstige vragen bij de louter bureaucratische administratieve afhandeling, waardoor zinvolle projecten mogelijk niet kunnen doorgaan. Er wordt in meer middelen voorzien. Dus ik ondersteun de vraag of de inhoud niet primeert op het louter administratieve.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik zou deze problematiek nog wat ruimer willen zien. In de vele contacten die ik heb, over een veelheid van dossiers, merk ik dat er zich inderdaad principiële en procedurele problemen stellen.

Op het vlak van de procedure blijft het probleem bestaan dat het een niet-organiek gegeven is. Nochtans wordt zorgbreedte sinds enige tijd beschouwd als een duidelijke prioriteit, en gehanteerd als een kwaliteitsindicator bij een externe controle in functie van een schooldoorlichting. Het zou logisch zijn dat zo vlug mogelijk wordt overgestapt naar een organiek kader.

Martens

Het heeft ook een vrij selectief karakter. De scholen worden gerangschikt op basis van een theoretisch aanwendingsplan, dat vrij formalistisch is en niet altijd op een geobjectiveerde manier kan worden beoordeeld. Er worden scores toegekend, waarna men in een ranking wordt opgenomen tot de middelen uitgeput zijn. Degenen die het best zijn gerangschikt, komen aan bod, tot uitputting van de middelen. Alle anderen, van wie het plan ook werd aanvaard, vallen toch nog buiten de verdeling van de middelen. Dat zijn de principiële bedenkingen.

Ook over de procedure echter kunnen vragen worden gesteld. Het is duidelijk dat ze ontzettend veel tijd in beslag neemt. Er is een rondvraag bij de ouders, die verwerkt moet worden. Er is een directievergadering met de begeleidingsdienst, die een hele voormiddag in beslag neemt. Er wordt een gestructureerde vragenlijst opgesteld voor alle leerkrachten. Er is een personeelsvergadering per niveau na schooltijd. De leerkrachten moeten de lijst invullen. De directeur verwerkt de gegevens en schrijft het aanwendingsplan uit. De tekst gaat dan naar de leerkrachten, die corrigeren en aanvullen. Dan wordt de tekst door de directeur aangepast en doorgestuurd. Dat alles is een enorme belasting, die ten koste gaat van het pedagogisch project, en ingaat tegen de intentie van de overheid om tot een geringere planlast te komen.

Dat is echter maar één aspect van de kritiek. We kunnen het ook hebben over de geringe geldigheid. Het plan dat men voorlegt, is een theoretisch plan, dat niets zegt over de implementatie. Het aanwendingsplan is niet noodzakelijk een weergave van de realiteit.

Dan is er ook nog de geringe betrouwbaarheid van de beoordeling. Er is geen echt raam voor iedere beoordeling. Iedere beoordelaar kan zijn eigen criteria meedelen. De commissieleden missen een gemeenschappelijk referentiekader. Daardoor kan men het ene jaar een hoge score krijgen, en het andere jaar om onbegrijpelijke redenen, in een identieke situatie een beduidend lagere score krijgen.

Een andere kritiek op de procedure betreft het gebrek aan coherentie. Het plan omvat vijf delen. Die worden allemaal afzonderlijk gelezen, waardoor men verplicht is in elk deel, en binnen de beperkingen daarvan, voldoende elementen van de andere delen in te bouwen, opdat er toch enige coherentie zou ontstaan. Deze zeer gefragmenteerde benadering staat haaks op de complexe verwevenheid van

de processen die precies door middel van deze zorgverbreding moet worden aangepakt.

Een ander belangrijk punt is dat er geen beroepsmogelijkheden zijn. De beslissing wordt meegedeeld door middel van een standaardformulier, voorzien van een minimale motivatie van één tot twee regels, die vaak dan nog bijzonder denigrerend is voor de scholen. De school kan wel haar protest laten horen bij de commissie, maar de middelen zijn dan al uitgedeeld, zodat er achter de feiten wordt aangehouden. Er is dus geen rechtsgeldige manier om een beroep te behandelen.

De heer Vanleenhove heeft er al op gewezen dat het erop aan komt om het sterk verbaal in te kleiden. We hebben destijds hetzelfde meegemaakt met de bijzondere statuten, zoals DAC, Gesco, IBF, enzovoort. Twintig jaar geleden waren het de meest vindingrijke schrijvers – er moest als het ware een Nobelprijswinnaar worden ingehuurd om een fantasierijk verhaal uit te schrijven – die er in lukten om DAC'ers te werven. De glimlach van sommige leden bewijst dat ze dit herkennen.

Er zijn dus problemen. Naar aanleiding van de vraag van de heer Vanleenhove, wil ik erop aandringen dat u probeert om voor het volgend werkjaar in een duidelijker regulier procedureel kader te voorzien. Dat zal de bezwaren wegnemen.

De voorzitter : Mijnheer Martens, u hebt een lange omweg gemaakt om u aan te sluiten bij de concrete vraag van de heer Vanleenhove naar een grondige bespreking en herziening van het systeem.

De heer Luc Martens : Dat is een inductieve manier van werken. Vertrekkend vanuit het concrete probeer ik het geheel te overzien.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik sluit me grotendeels aan bij de vorige sprekers. Zeker in het onderwijs moeten we ons voldoende wapenen tegen bureaucratie. Bureaucratie is een verschijnsel dat een eigen leven leidt. Dat kan natuurlijk niet.

Als leden van de commissie voor Onderwijs moeten we alles zoveel mogelijk controleren, en onze vaststellingen meedelen aan de minister. We zijn hier om de minister en haar naaste medewerkers zo goed mogelijk te helpen. Onderwijs ligt ons veel te na aan het hart om zomaar blindelings te vertrouwen op de bureaucratie. We moeten waakzaam blijven, en ingrijpen waar nodig.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, het frappeert me dat de heer Martens eindigt met de bewering dat het volstaat om een aantal creatieve ghostwriters in te huren voor het uitschrijven van een project. Hij zegt letterlijk : 'De aanwendingsplannen stemmen niet overeen met de realiteit.' Dat is een bijzonder zware uitspraak. Hij zegt daarmee eigenlijk dat de scholen sjoemelen, en dat ze projecten uitschrijven en indienen om uren te krijgen of te behouden. Dat is grof, en heeft niets te maken met bureaucratie.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Ik zeg alleen met grote nadruk dat vele dossiers sterk gefatsoeneerd worden. Ik heb het woord sjoemelen niet gebruikt. Dat ontkennen is bijzonder naïef, wetend hoe ook de universiteiten projecten binnenhalen. Het Belgisch systeem speelt ook hier mee.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Ook ik wil me aansluiten bij de vraag van de heer Vanleenhove. Formalisme is een bekend verschijnsel, maar het gaat om de inhoud van de aanvragen. We mogen natuurlijk niet vergeten dat ghostwriters die een dossier wat opsmukken, wel degelijk bestaan, al denk ik daarbij niet direct aan het onderwijs. Dat heeft soms ook te maken met de gestelde eisen.

We moeten dit positief bekijken, en nagaan hoe het gesprek met de scholen kan worden georganiseerd. Een gesprek over een opgesteld plan kan voor duidelijkheid zorgen en de beoordelaars helpen bij hun werk. Het is verkeerd om louter op formele gronden dossiers te weigeren, zonder een kans te creëren om daarover in gesprek te treden.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, het probleem dat de heer Vanleenhove aanvoert, werd me de laatste weken vanuit verschillende hoeken gesignaleerd, ook door mijn medewerkers. Er doen zich knelpunten voor, die we met het bestaande decreet niet zo gemakkelijk uit de weg kunnen gaan. Ik zal uitleggen hoe zo een dossier tot stand komt, wat de laatste maanden is gedaan om dat te verhelpen, en wat er nog te doen staat. Daarna zal ik terugkomen op de vragen die door andere leden zijn gesteld.

Het toekennen van extra lestijden verloopt in verschillende fasen. Eerst gebeurt de administratieve controle van de dossiers, daarna volgt de beoordeling door de beoordelingscommissie, dan de berekening van de lestijden, en ten slotte het versturen van de dienstbrieven. De laatste fase in de procedure werd afgerond op 30 mei, met het versturen van de dienstbrieven zorgverbreding.

Het volledig beschikbare budget van 20.186 lestijden is verdeeld. Voor zorgverbreding zijn er 1.476 dossiers ingediend. 975 scholen kregen extra lestijden. In 1998 waren dat er slechts 801 op 1.470 ingediende dossiers. In 1998 werd slechts 56 percent van de aanwendingsplannen inhoudelijk voldoende bevonden. Nu is het reeds 70 percent van de dossiers. De zorgverbredingswerking in de scholen is er dus kwalitatief sterk op vooruitgegaan.

Dat is uiteraard een positieve evolutie, maar het betekent ook dat er meer middelen moeten zijn om alle scholen met een goed aanwendingsplan extra lestijden te geven. De stijging van het aantal dossiers met een voldoende met 14 percent, heeft uiteraard repercussies voor de toekenning van de extra lestijden. Gelukkig werd nog 50 miljoen frank extra vrijgemaakt voor zorgverbreding, waardoor het mogelijk werd om voor het schooljaar 2000-2001 reeds 975 scholen extra lestijden te geven. In het totaal wordt nu 808,7 miljoen frank besteed aan zorgverbreding. De komende jaren komen daar nog middelen bij.

Voor het schooljaar 2001-2002 zullen waarschijnlijk ruim 1.050 scholen een beroep kunnen doen op extra lestijden voor zorgverbreding door een bijkomende budgetverhoging van 190 miljoen frank. In het totaal gaat het dan over een bedrag van 998,7 miljoen frank. Ook daarna komen er nog middelen bij.

Het project zorgverbreding heeft tot doel de schoolse achterstand weg te werken en een onderwijspraktijk uit te bouwen die rekening houdt met de taalachterstand en de sociale en culturele verscheidenheid van alle leerlingen. Van bij de start werd bewust geopteerd voor een voorwaardelijke en selectieve ondersteuning. De middelen worden toegekend in functie van de noden en de draagkracht van de scholen. Alleen scholen die het bedoelde publiek hebben en een extra inspanning leveren, kunnen een beroep doen op de extra lestijden.

Wat zijn nu de voorwaarden ? Het schoolbestuur moet een aanwendingsplan indienen, waarin ze aangeeft hoe ze de komende twee schooljaren zal

Vanderpoorten

werken rond de vijf thema's preventie en remediëren van ontwikkelingsproblemen en leerachterstanden, verhogen van de taalvaardigheid in het Nederlands, intercultureel onderwijs, betrokkenheid van de ouders en socio-emotionele ontwikkeling van alle leerlingen.

In dat aanwendingsplan moet het schoolbestuur ook enkele verbintenissen aangaan. Er moet een samenwerkingsakkoord zijn met een CLB. Er moet een verbintenis zijn dat de school zich laat begeleiden door de pedagogische begeleidingsdienst. Het schoolbestuur moet zich ertoe verbinden het team te laten deelnemen aan nascholingsactiviteiten. Deze verbintenissen zijn belangrijke elementen in de professionalisering van het team in zorgverbreding.

De voorwaarden en de procedure die bij het toekennen van extra lestijden voor zorgverbreding en bij onderwijsvoorrang wordt gevolgd, staan uitvoerig beschreven in de omzendbrief van 21 december 1999 betreffende zorgverbreding in het basisonderwijs. Dat is een bijgestuurde regeling. De procedure werd uitvoerig toegelicht in een ronde van Vlaanderen in juni 1998. Jaarlijks krijgen de scholen een omzendbrief toegestuurd.

Voor het schooljaar 1999-2000 heb ik er zeer bewust voor geopteerd om niet te raken aan de voorwaarden en de modaliteiten om extra lestijden te verwerven, omdat de scholen die al verschillende jaren kennen. Ook de formele vereisten bleven dezelfde, alsook de werkwijze van het departement.

Ik koos ervoor om scholen veel meer tijd te geven om hun aanwendingsplan te maken en te bespreken met het team. De tijdsdruk waaronder dat de voorbije jaren moest gebeuren, was immers onaanvaardbaar. Scholen signaleerden me dat een aanwendingsplan uitwerken een zeer tijdrovende bezigheid is, die voor de school evenwel een aantal positieve gevolgen heeft, omdat het team verplicht wordt om na te denken over zorgverbreding en over hoe de school probleemkinderen kan aanpakken en extra kan ondersteunen. Het is belangrijk om een goed evenwicht te vinden tussen de twee. De scholen ontvingen de omzendbrief dit schooljaar reeds vóór Kerstmis, en moesten vóór 1 maart een aanwendingsplan opsturen. Er was dus twee maanden tijd om een degelijk aanwendingsplan uit te schrijven.

De 1.476 ingediende aanwendingsplannen die op het departement Onderwijs binnenkwamen, door-

liepen verschillende fasen. Eerst werd nagegaan of het inspectieverslag over de voorbije periode positief was, en werd onderzocht of iedere aanvraag aan alle administratieve voorwaarden voldeed. Daar wringt inderdaad het schoentje. Er wordt bijvoorbeeld nagekeken of alles ondertekend is, of alle gevraagde documenten bijgevoegd en ondertekend zijn, of er voldoende in aanmerking komende leerlingen zijn, en andere formele aspecten.

Pas als aan deze voorwaarden was voldaan, werd het aanwendingsplan voorgelegd aan de beoordelingscommissie. Deze commissie werd voorgezeten door de waarnemend inspectiecoördinator van Oost-Vlaanderen, en bestond daarnaast uit de inspecteur-coördinator van de betrokken provincie, twee inspecteurs per provincie, en acht externe deskundigen, waaronder twee personen van elk van de drie steunpunten en twee personen van de provinciale en regionale integratiecentra.

De beoordelingscommissie beoordeelde de aanwendingsplannen volgens criteria die duidelijk vermeld staan in de omzendbrief. Elk plan dat 50 procent behaalde, werd als inhoudelijk voldoende omschreven. Dat is de ranking die de heer Martens bedoelde. Bij de toekenning van de scores werd rekening gehouden met het aantal jaren dat de school reeds zorgverbredingsmiddelen ontvangen heeft. Van een school die al zeven jaar bezig is, wordt meer verwacht dan van een school die net begonnen is. Er zit immers een opbouwbeleid in het onderwijsvoorrangs- en zorgverbredingsbeleid, waarbij men een kwaliteitsverhoging wil bewerkstelligen.

93 inhoudelijk voldoende verklaarde aanvragen, die dus meer dan 50 procent behaalden, konden wegens budgettaire beperkingen niet worden gehonoreerd. Ik hoop dat volgend schooljaar door de inzet van nog bijkomende middelen alle scholen met een positief aanwendingsplan kunnen genieten van zorgverbreding. Dit is nieuw in vergelijking met vroeger. Nu kan men met bijkomende middelen ook nog het tweede jaar instappen. Vroeger was het voor twee jaar en men kreeg het dan ook voor twee jaar of helemaal niet. Door het nieuwe besluit dat de Vlaamse regering enkele weken geleden definitief heeft goedgekeurd, kan men nu ook nog het tweede jaar instappen, op voorwaarde dat men boven 50 procent zit.

Voor het schooljaar 2000-2001 voldeden 27 scholen niet aan de formele voorwaarden. Hun dossier is dus niet doorgestuurd naar de beoordelingscommissie. De twee door u aangehaalde voorbeelden horen daarbij. Van die 27 gaat het om vier scholen

Vanderpoorten

met een negatief inspectieverslag voor het schooljaar 1999-2000. Zeven scholen hadden niet voldoende in aanmerking komende leerlingen om extra lestijden te kunnen krijgen en voor 16 scholen ontbraken meerdere gegevens.

Ik weet uiteraard niet over welke twee West-Vlaamse scholen u het hebt. Indien ik u goed heb begrepen, zou het onder meer om een school in Veurne gaan waarvoor het contract met het CLB ontbrak en waar het schoolbestuur blijkbaar doelbewust 'neen' heeft ingevuld bij het vakje 'samenwerkingsakkoord met een CLB'. Met andere woorden, de betrokken school wenst het gevraagde engagement niet aan te gaan. Het is evident dat deze school geen aanspraak kan maken op extra lestijden.

Ik kan begrijpen dat een afwijzing om administratieve en formele voorwaarden moeilijk ligt. Deze werkwijze werd echter ook in het verleden gehanteerd en er mag niet uit het oog worden verloren dat er momenteel niet genoeg middelen zijn om alle scholen extra lestijden zorgverbreding te geven. Stel dat de 16 scholen die minder aandacht hebben gehad voor de formele vereisten toch naar de beoordelingscommissie waren doorgestuurd en een score boven 50 percent hadden gekregen – wat absoluut niet zeker is – dan hadden evenveel andere scholen bij wie alle formele vereisten in orde waren en die ook meer dan 50 percent scoorden, geen extra lestijden gekregen. Daarom kregen dossiers die formeel in orde waren, de voorkeur en werden deze ook aan de beoordelingscommissie voorgelegd.

Ik ben niet geneigd om op eenmalige klachten in te gaan. Worden er echter veel problemen gesignaleerd, dan is dat een teken aan de wand en dan hebben we de plicht om deze problematiek met de administratie te bespreken. Omwille van het feit dat men een tweede jaar kan instappen, moet dit worden onderzocht. Ik zeg nu niet of dit al dan niet kan. Ik zeg enkel dat we moeten onderzoeken of we dit bij de tweede ronde kunnen bekijken.

Er dient wel te worden benadrukt dat reeds enkele stappen die binnen onze mogelijkheden lagen, werden genomen. Ik denk daarbij enerzijds aan het voorzien in meer geld en in meer tijd voor het uitwerken van het aanwendingsplan en anderzijds aan de mogelijkheid tot het instappen in het tweede jaar. Het zijn weliswaar geen fundamentele wijzigingen, maar wel bijstellingen die in de tijdsspanne van de omzendbrieven mogelijk waren.

Ondertussen zijn we ons volop aan het voorbereiden om een grondige discussie aan te gaan. Op dit moment bestaan namelijk heel wat projecten en zaken die allemaal met zorgverbreding en dergelijke te maken hebben. We zouden deze veel beter op elkaar moeten afstemmen en dit moet een centraal thema worden in het debat van het volgende politiek jaar. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan de middelen voor non-discriminatie, aan de middelen voor de participatie van de anderstalige nieuwkomers, aan de middelen voor zorgverbreding en het onderwijsvoorrangsbeleid, en aan de in CAO 5 opgenomen bijkomende middelen voor de scholen met bijzondere noden, de zogenaamde concentratiescholen. Indien we dit alles niet beter op elkaar afstemmen, lopen we het risico dat voor het verkrijgen van die middelen allerlei verschillende aanwendingsplannen moeten worden uitgeschreven en dat kan uiteindelijk niet de bedoeling zijn. Daarom werd de afspraak gemaakt nog één keer te werken met de bestaande procedures. Dit slaat dus op het volgende schooljaar en het schooljaar dat daarop volgt. Intussen hebben we de tijd om alles beter op elkaar af te stemmen en decretaal te verankeren om zo uiteindelijk nadien met een nieuw systeem te starten. Dat is dus de bedoeling.

De heer Martens heeft het voortdurend over het regulier en het organiek kader. Eigenlijk zou hij dit beter eerst eens duidelijk definiëren, want ik heb de indruk dat voor die termen verschillende definities de ronde doen. Ik ben er in elk geval geen voorstander van de middelen voor die projecten lineair te gaan verdelen. De middelen moeten zeker terechtkomen bij de scholen die er echt nood aan hebben.

De heer Luc Martens : U moet de indicatoren aanreiken op basis waarvan u perfect middelen kunt toewijzen, en dit in die mate dat er bij wijze van spreken 'lichtjes gaan flikkeren'. Een dergelijke school vertoont immers juist het profiel waarvoor deze zorgverbreding nodig is en als dusdanig deze implementatie zal krijgen. U kunt dit dus perfect objectiveren.

Minister Marleen Vanderpoorten : Dat is nu net de bedoeling en ik betreur dat u dat vroeger niet hebt gedaan. Ik heb hier trouwens herhaaldelijk gezegd dat het de bedoeling is om in het Vlaams Parlement tot een zeer grondig debat te voeren.

Ik ben nu volop in de voorbereidingsfase en heb de laatste weken reeds tal van scholen bezocht die met deze problematiek worden geconfronteerd. Uiteraard worden die problemen met betrekking

Vanderpoorten

tot de zorgverbreding en de aanwendingsplannen mij daar ook gesignaleerd.

We zullen daar in de komende weken nog met veel mensen over praten zodanig dat we in september of oktober een zicht hebben op de richting die we zullen uitgaan. Ik stel dan ook voor dat ook het parlement niet te lang zou wachten met deze discussie, want het wijzigen van een decreet neemt sowieso veel tijd in beslag. Trouwens, ook alle organisaties moeten worden geraadpleegd. Ik wil binnen anderhalf jaar niet in een situatie terechtkomen waarbij we overhaast moeten handelen om de omzendbrieven tijdig in de scholen te krijgen.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik ben het met u en de heer Martens eens dat de discussie ten gronde moet worden gevoerd. Dit moet in het parlement gebeuren op basis van een nota van de minister.

De genomen maatregel is goed. Daardoor kan onder meer wie meer dan 50 percent heeft gehaald, reeds het volgende jaar aansluiten in plaats van twee jaar later. Uiteraard lost dat niets op voor de zestien scholen die louter om formele redenen, en dus zonder andere argumentatie, zijn afgewezen. Ze moeten het gedurende twee jaar stellen zonder extra uren voor zorgverbreding. Ik vind dat onrechtvaardig, en wil dan ook vragen of deze scholen bij de tweede ronde volgend jaar, niet opnieuw kunnen aansluiten. Het kan toch niet dat ze twee jaar worden gestraft omwille van een louter formalistisch argument.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : De regeling waartoe de minister zich engageert, moet gestalte krijgen binnen het kader van besluiten. De minister heeft meermaals het woord 'decreet' gebruikt. Het gaat echter niet over een decreet maar over besluiten die zij in haar bevoegdheid kan nemen. Op het moment dat de minister deze besluiten voorbereidt, lijkt het me nuttig daarmee naar het parlement te komen zodat we hierover ten gronde van gedachten kunnen wisselen.

Minister Marleen Vanderpoorten : De mogelijkheid om tijdens het tweede jaar in te stappen, is reeds bij besluit geregeld. Een aantal zaken kunnen effectief bij besluit worden geregeld. Wanneer

het echter gaat om een fundamenteel gegeven en het meer afstemmen op een aantal reeds bestaande zaken die zijn verankerd in een aantal decreten, moeten we verder gaan.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het leerlingenvervoer

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het leerlingenvervoer.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, ik wil uw aandacht vragen voor een aantal concrete problemen in Vlaanderen met het leerlingenvervoer van kinderen uit het buitengewoon onderwijs. Zij vallen enerzijds onder het beleid van uw departement, en anderzijds onder het beleid van het departement Welzijn. Deze kinderen hebben enerzijds recht op een aangepast onderwijsaanbod, en anderzijds op begeleiding zoals die door de semi-internaten kan worden aangeboden. Er blijken echter een aantal problemen te bestaan bij de afstemming van het ene op het andere. Ik beperk me vandaag tot twee problemen.

Ten eerste wordt het gratis leerlingenvervoer alleen aangeboden in functie van de dichtstbijgelegen school. De kinderen worden via de Provinciale Evaluatiecommissie op hun handicap geëvalueerd en erkend. Daarnaast voorziet het advies van de Provinciale Evaluatiecommissie in een bepaalde omkadering waarop deze kinderen recht hebben, zoals bijvoorbeeld het recht om een beroep te doen op een semi-internaat.

Als de spelregels van de PEC naast de regels van het leerlingenvervoer worden geplaatst, stelt men vast dat de indicatie voor leerlingen die niet alleen een beroep kunnen doen op het buitengewoon onderwijs maar ook op een semi-internaat, wordt beperkt doordat ze alleen gratis kunnen worden vervoerd naar de dichtstbijgelegen school, ook als deze school geen semi-internaat aanbiedt. Dit betekent dat een deel van de diensten waarop ze recht

Martens

hebben en waaraan ze nood hebben, niet kan worden ingevuld.

In dit kader kan ik verwijzen naar de omzendbrief van 7 juni 1977 die perfect en als volgt kan worden aangepast : 'Kinderen die een erkenning van semi-internaat krijgen, kunnen zonder verdere plichtpleging een beroep doen op gratis busvervoer naar de dichtstbijgelegen school die samenwerkt met een semi-internaat.' Mits een kleine correctie kan dit probleem dus worden opgevangen. Zo niet, krijgt men een situatie waarbij bijvoorbeeld een aantal scholen deze leerlingen niet kan opnemen, en het zo wordt georganiseerd dat de eerste school die dit wel kan doen, precies een school is met een semi-internaat. Dat kan niet de bedoeling zijn van de decreetgever.

Ten tweede hebben scholen met een semi-internaat en scholen zonder semi-internaat een ander regime. Als gevolg van de rationalisering van het leerlingenvervoer, is het niet altijd makkelijk om de zaken op elkaar af te stemmen. Soms lijkt het alsof de rationalisering voorgaat op de kwaliteit van de dienstverlening. Men verwacht dus van de scholen met semi-internaat dat ze zich zodanig organiseren dat ze zich kunnen inpassen in het systeem dat de andere scholen zonder semi-internaat hanteren. En precies daar knelt het schoentje. Een semi-internaat vraagt meer tijd en aandacht, waardoor men voor het leerlingenvervoer automatisch in een andere timetabel terecht komt.

Er is dus nood aan afstemming en overleg tussen u en de minister van Welzijn. Mits een kleine aanpassing van de regelgeving, kunnen de kinderen krijgen waarop ze recht hebben. Welke maatregelen zult u nemen om ervoor te zorgen dat zowel de interne als de semi-interne leerlingen gebruik kunnen maken van het gratis leerlingenvervoer ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Op dit ogenblik is gratis leerlingenvervoer inderdaad alleen mogelijk naar de dichtstbijzijnde school of het dichtstbijzijnde internaat voor buitengewoon onderwijs. Met semi-internaten wordt niet afzonderlijk rekening gehouden. Deze regeling is niet nieuw, ik verwijs hiervoor onder meer naar een omzendbrief van een van mijn voorgangers uit 1977.

Een aanpassing van de reglementering is niet zo evident. Het aantal semi-internaten is beperkt. Het

creëren van een recht op gratis leerlingenvervoer naar het dichtstbijzijnde semi-internaat leidt dan ook onvermijdelijk tot grote ophaalgebieden en bijgevolg lange ritten. Ook hiervoor is bijkomend afzonderlijk vervoer nodig.

Dit stemt niet overeen met de inspanningen, zowel budgettair als organisatorisch, die op dit ogenblik worden geleverd om de ritten in het leerlingenvervoer van het buitengewoon onderwijs in te korten. Vanaf september 2000 start een aantal nieuwe reorganisaties die moeten leiden tot een beter leerlingenvervoer voor het buitengewoon onderwijs. Ook binnen de zones gewoon onderwijs zullen reorganisaties plaatsgrijpen vanaf september 2000 om op die manier middelen vrij te maken voor de verbetering van de kwaliteit van het leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs.

Ik ben het met u eens dat het gemeenschappelijk school- en netoverschrijdend organiseren van leerlingenvervoer niet altijd even gemakkelijk is. Als ook één of meer semi-internaten deel uitmaken van de vervoerzone, is de afstemming tussen de betrokken scholen zeker niet eenvoudig.

Op lokaal vlak wordt dan samen met de buitendiensten leerlingenvervoer gezocht naar een voor alle partijen aanvaardbare oplossing. Soms moeten scholen en semi-internaten daarvoor hun beginen/of einduren aanpassen, en leidt dit tot enige mate van ontevredenheid. In bepaalde gevallen slaagt men erin om het vervoer zo te organiseren dat de leerlingen van het semi-internaat later naar huis kunnen. De wijze waarop men dit lokaal organiseert, is echter sterk afhankelijk van het aantal te vervoeren leerlingen en van de uitgestrektheid van het ophaalgebied. Waar mogelijk, zal ook in de toekomst zeker met de soms moeilijke situatie van de semi-internaten rekening worden gehouden.

Ten slotte kan ik u meedelen dat ik nog geen overleg heb gehad met minister Vogels over de specifieke problematiek van het leerlingenvervoer voor semi-internaten. Dit probleem zal echter wel op de eerstkomende overlegagenda worden geplaatst.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Ik vertrouw erop dat u dit onderwerp inderdaad op de agenda zult plaatsen.

De meerkost voor de semi-internaten zal zeer gering zijn als de scholen – mits een aantal onderlinge afspraken – de regels zodanig hanteren dat ze uitkomen waar ze dat willen. De factuur wordt de facto betaald. Het lijkt me dan ook beter om die

Martens

nood onder ogen te zien, en ervoor te zorgen dat dit op een ordentelijke manier gebeurt en niet via een aantal onderlinge afspraken.

Het tweede onderdeel ligt iets moeilijker. Niet alleen u bent daar verantwoordelijk voor, ook de minister van Welzijn kan zich niet aan haar verantwoordelijkheid onttrekken. De semi-internaten vallen immers onder haar bevoegdheid. We moeten dan ook nagaan hoe in een goed samenspel middelen kunnen worden vrijgemaakt om dit mogelijk te maken.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mevrouw de minister, hebt u al resultaten van de experimenten inzake het netoverschrijdend vervoer ? Is het reeds duidelijk in welke richting we moeten verder werken ? Hoe meer netoverschrijdende samenwerking, hoe beter voor de rationalisatie van het leerlingenvervoer.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik zal u een lijst bezorgen met een overzicht van de huidige situatie.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.30 uur.*
